

РОЗДІЛ V. ПРИКЛАДНА ЛІНГВІСТИКА: НАПРЯМИ Й АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Ірина Гарбера

ORCID: 0000-0001-5365-054X

Іванна Непийвода

ORCID: 0009-0006-1971-5470

Ольга Пиндик

ORCID: 0009-0008-3358-263X

УДК 81`33

DOI: 10.31558/1815-3070.2024.48.11

КОНЦЕПТ *ВІЙНА* У МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ УКРАЇНСЬКИХ, ПОЛЬСЬКИХ ТА ІСПАНСЬКИХ СТУДЕНТІВ: СОЦІОЛІНГВІСТИЧНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ

*У статті здійснено порівняльний аналіз структури концепту **війна** у мовній картині світу українських, польських та іспанських студентів трьох вищих навчальних закладів: Донецького національного університету імені Василя Стуса (Україна), Варшавського університету (Польща), Університету Кордови (Іспанія); розглянуто спільні, універсальні ознаки досліджуваного концепту та відмінні, притаманні кожній із національно-мовних картин світу; запропоновано авторську методичку соціолінгвістичного експерименту як засобу опису концепту **війна** очима сучасної студентської молоді різних країн. Сьогодні є актуальним питання сприйняття й комунікативної репрезентації концепту **війна** у мовній картині світу молоді, зокрема студентів престижних вищих навчальних закладів різних країн, які в перспективі здатні надавати реальну допомогу у повоєнній відбудові України. Дослідження зазначеного концепту у мовній картині світу українських, польських та іспанських студентів дає змогу оцінити специфіку бачення й сприйняття обраних для соціолінгвістичного експерименту прошарків суспільства такої глобальної соціальної проблеми, як війна.*

Ключові слова: *концепт **війна**, мовна картина світу, український студент, польський студент, іспанський студент.*

*Доктору філологічних наук, професору,
члену-кореспонденту НАН України, нашому мудрому вчителю,
доброму наставнику, незамінному колезі й геніальному вченому
Анатолію Панасовичу Загнітку*

*присвячуємо цю наукову працю з нагоди 70-літнього ювілею та від щирого серця
бажаємо міцного здоров'я, щастя й добробуту, нових професійних і наукових звершень*

Актуальність теми дослідження зумовлена потребою систематичного ведення інформаційно-просвітницької діяльності сучасною свідомою молоддю різних країн світу з метою наближення перемоги України та повоєнного її відновлення й розвитку, зокрема в інфопросторі. Підготовчим етапом для такої діяльності є проведення спеціального соце́ксперименту для розуміння специфіки бачення війни світовою молоддю (українською включно).

© Гарбера І., Непийвода І., Пиндик О., 2024. Статтю опубліковано на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Мета – здійснити соціолінгвістичний експеримент для встановлення специфіки концепту *війна* у мовній картині світу українських, польських та іспанських студентів. Для успішної реалізації мети поставлені такі **завдання**: здійснити соціолінгвістичний експеримент «Війна в Україні очима українського / польського / іспанського студента»; встановити кваліфікаційні ознаки й особливості структури концепту *війна* у мовній картині світу українських, польських та іспанських студентів; визначити універсальні ознаки досліджуваного концепту та відмінні, притаманні кожній із національно-мовних картин світу; запропонувати модель якісного інформаційного наповнення аналізованого концепту, яка водночас може стати засобом і соціального об'єднання студентства різних країн з метою подолання кризи війни в Україні. **Об'єктом роботи** є концепт *війна*. **Предметом роботи** є універсальні та специфічні ознаки концепту *війна* у мовній картині світу українських, польських та іспанських студентів. **Практичне значення роботи** полягає в тому, що запропоновано модель якісного інформаційного наповнення концепту *війна*. **Методи дослідження**: пошуковий, описовий, аналітичний, кількісний, соціальне опитування.

1.1. Концепт: дефініція, кваліфікаційні ознаки. У дослідженні за основу беремо визначення концепту Ж. Краснобаєвої-Чорної, яка тлумачить його як «одиночку мислення й пам'яті, що постає в результаті тривалого і складного процесу, наділяється мовною оболонкою (виражається лексичними, фразеологічними, пареміологічними одиницями, прецедентними текстами, етикетними формулами тощо), підлягає процесам специфікації, узагальнення, абстрагування та модифікації (змінам, уточненню, розширенню / звуженню), характеризуючись динамічною природою, відзначається «стереотипністю» й «константністю», утворена множинністю складників і наповнена культурним змістом, виконує пізнавальну функцію, функції орієнтування у світі та збереження знань про світ» (Краснобаєва-Чорна 2009: 140). Диференційними (і визначальними для нашої роботи) кваліфікаційними ознаками концепту виступають: зв'язок з мовою, мисленням, пам'яттю, психікою; абстрагування; етнокультурне забарвлення; узагальнення; безтілесність; відкритість; вічність; динамічність; гнучкість; багатокомпонентність і складність структури; суб'єктивність; тривалість і специфічність формування; стереотипність і константність; кодування в чуттєво-образних уявленнях; відбиття ментальності конкретного носія мови; емоційність; експресивність; оцінність; виконання концептом пізнавальної, кумулятивної, орієнтувальної, оцінної функцій (Пліс 2019). Концепти є вузловими елементами, які формують національно-мовну картину світу, що розуміємо як мозаїкоподібну польову структуру взаємопов'язаних мовних одиниць, яка через складну систему фонетичних явищ, лексико-семантичних і граматичних значень, а також стилістичних характеристик відбиває відносно об'єктивний стан речей довкілля і внутрішнього стану людини, тобто загалом картину (модель) світу як таку (за дефініцією В. Жайворонка (Жайворонок 2007)).

1.2. Алгоритм проведення соціолінгвістичного експерименту для дослідження концепту *війна*. Для формування й опису структури концепту *війна* у мовній картині світу українських, польських та іспанських студентів

трьох вищих навчальних закладів: Донецького національного університету імені Василя Стуса (Україна), Варшавського університету (Польща), Університету Кордови (Іспанія) було використано традиційну для соціолінгвістичних досліджень методику опитування, що включала елементи асоціативного експерименту (Масенко 2010; Олексюк та ін. 2014; Соколова 2019; Ставицька 2010; Шумарова 2015; Mesthrie 2011; Meyerhoff 2011; Miroy and oth. 2008). Нижче представлена структура питальника українською мовою (для студентів-поляків і студентів-іспанців він був перекладений рідною мовою). Для збирання відповідей була обрана google-форма.

Привіт, друже! Ми проводимо опитування серед студентів щодо війни в Україні. Просимо відповідально поставитися до цього опитування і пройти його. Ней кожд діяльності потрібен для нашого важливого соціально-наукового проекту. Оригіновий час проходження – 8-10 хв. Щиро дякуємо за участь!

1. Моя стать:

- чоловіча
- жіноча
- інше (напишіть власну відповідь)

2. Мій вік:

- 18 і менше
- 19-21
- 22-24
- 25 і більше

3. Мій рід діяльності.

4. Моя національність.

5. З чим я асоціюю війну? (Для відповіді напишіть 5 іменників, 5 прикметників, 5 дієслів)

6. Чи є у мене досвід спілкування з біженцями/переселенцями?

- так
- ні

7. Якщо так, за яких умов це було?

- волонтерство (гуманітарна допомога)
- психологічна допомога
- знайомство в побуті, щоденній рутині
- були і лишилися знайомі до і під час повномасштабного вторгнення

8. Які почуття у мене виникають, коли я чую, що людина з прифронтових територій? (Для відповіді напишіть 5 іменників, 5 прикметників, 5 дієслів)

9. Чи маю я родичів, знайомих чи друзів, які постраждали від війни?

- так
- ні

10. Чи вважаю я, що Білорусь – сторона війни, яка воює проти України?

- так
- ні

11. Наскільки позитивним чи негативним є мос ставлення до білорусів і росіян? (де 1 – різко негативне, 5 – суто позитивне, 2-3-4 – щось середнє між різко негативним і суто позитивним)

	росіяни	білоруси
1		
2		
3		
4		
5		

12. Звідки я дізнаюся інформацію про війну в Україні? (Для відповіді можете вибрати декілька варіантів)

- соціальні мережі
- новини з телевізора/газети/радіо
- інтернет
- особисто від друзів/від батьків/від інших близьких людей
- від біженців/переселенців
- інше (напишіть власну відповідь)

13. Чи вважаю я отримувану інформацію правдивою?

- так
- ні

14. Які емоції я відчуваю, отримуючи цю інформацію? (Для відповіді напишіть 1-3 іменники)

15. З яких соціальних мереж мені було б корисно і цікаво отримувати правдиву інформацію про війну від українських дітей/студентів? (Для відповіді можете вибрати декілька варіантів)

- Facebook
- Instagram
- WhatsApp
- Telegram
- Viber
- інше (напишіть власну відповідь)

16. Якого типу інформація це може бути? (Для відповіді можете вибрати декілька варіантів)

- критичний огляд поточних соціально-політичних новин
- особисті історії про досвід життя у період війни
- пости про волонтерську діяльність
- інше (напишіть власну відповідь)

17. Напишіть своє власне визначення війни в Україні (у вигляді 1 речення).

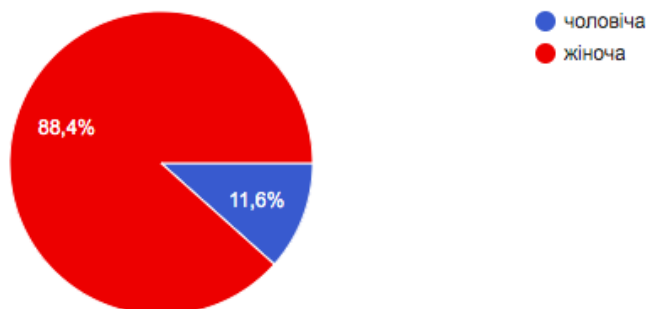
18. Що, на вашу думку, може робити українська молодь, щоб наблизити перемогу?

Опис результатів соціолінгвістичного експерименту «Війна в Україні очима українського / польського / іспанського студента»

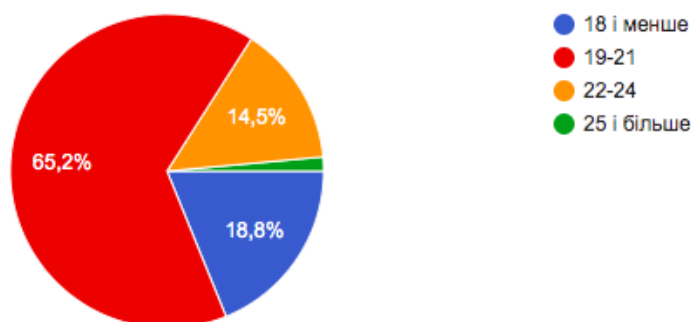
2.1. Структура концепту *війна* у мовній картині світу українських студентів.

I. Ключові соціальні параметри 1-ї групи інформантів:

1. Домінантною є жіноча стать (питання 1 соцанкети):

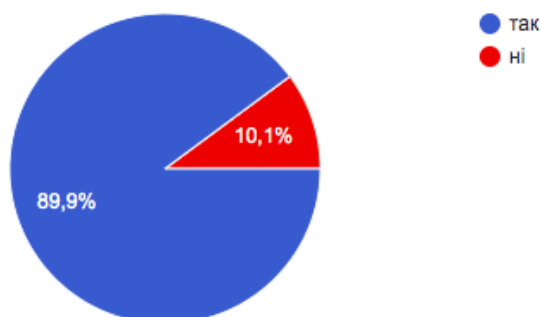
2. Домінантним є вік від 19 до 21 року (питання 2 соцанкети):

3. Рід діяльності (питання 3 соцанкети): здобувач вищої освіти Донецького національного університету імені Василя Стуса.

4. Національність (питання 4 соцанкети): українець / українка.

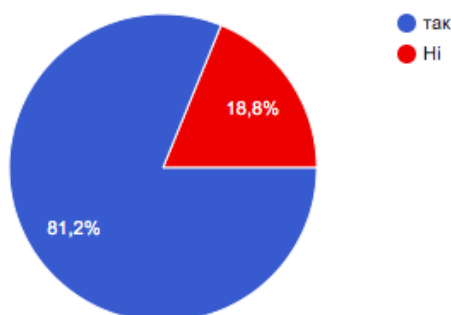
5. У абсолютної більшості опитаних є досвід спілкування з біженцями / переселенцями (питання 6 соцанкети):

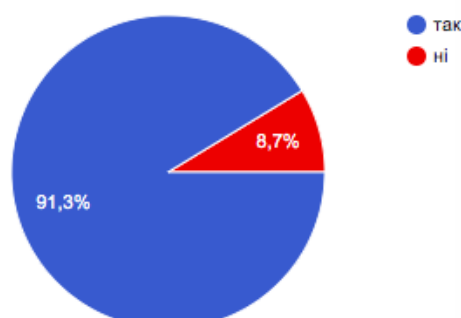
6. Домінантною причиною встановлення такого соціального контакту є знайомство в побуті, щоденній рутині (питання 7 соцанкети):

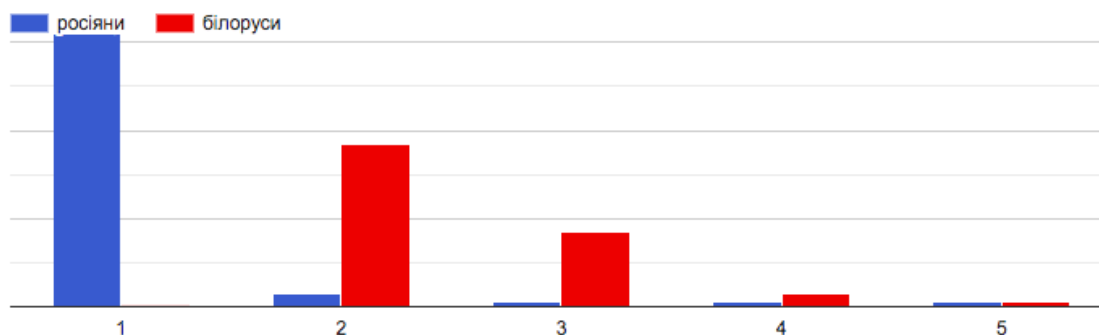
7. Абсолютна більшість опитаних має родичів, друзів, знайомих, постраждалих від війни (питання 9 соцанкети):

8. Абсолютна більшість опитаних вважає, що Білорусь також воює проти України (питання 10 соцанкети):

9. Шкала ставлення до росіян і білорусів як безпосередніх учасників війни (де 1 – різко негативне, 5 – суто позитивне, 2-3-4 – щось середнє між різко негативним і суто позитивним) (питання 11 соцанкети):

II. Ключові психологічні параметри 1-ї групи інформантів:

Психоемоційне ставлення до постраждалих від війни (учасників, переселенців) формують такі почуття (питання 8 соцанкети):

- **основні:** *співчуття* (30 реакцій); *біль* (24 реакції); *жаль* (24 реакції); *сум* (21 реакція); *страх* (16 реакцій);

- **другорядні:** *розуміння* (7 реакцій); *повага, тривога* (по 6 реакцій); *емпатія, злість, смуток* (по 5 реакцій); *гнів, співпереживання* (по 4 реакції); *відчай, горе, надія, ненависть, переживання, стурбованість, турбота* (по 3 реакції); *апатія, віра, втома, гордість, жах, занепокоєння, розпач, розчарування, сила, сміливість, страждання, туга, шок* (по 2 реакції);

- **поодинокі:** *абстрагування, агресія, безнадійність, безпомічність, безпорадність, безсилля, вдячність, взаєморозуміння, відданість, відчайдушність, довіра, захоплення, зацікавленість, збентеження, зневіра, зняковість, каяття, лояльність, милосердя, мужність, напруга, неусвідомлення, паніка, печаль, прикрість, пустота, радість, самотність, симпатія, солідарність, сором, стрес, хвилювання, холод, чуйність, щирість* (по 1 реакції).

III. Ключові лінгвокогнітивні параметри 1-ї групи інформантів

(питання 5 і 17 соцанкети):

Ядро концепту *війна*:

1) іменники *біль, смерть, страх* (по 30 реакцій), *втрата* (18 реакцій);

2) прикметники *жахливий, жорстокий* (по 15 реакцій), *страшний* (13 реакцій), *кривавий* (12 реакцій);

3) дієслова *вбивати* (27 реакцій), *боротися* (19 реакцій).

Напівпериферія концепту *війна*:

1) іменники *горе, страждання* (по 11 реакцій), *кров, сльози* (по 10 реакцій), *ненависть* (9 реакцій), *відчай, зброя, перемога* (по 6 реакцій), *боротьба, розруха, руйнування* (по 5 реакцій), *агресія, жах, ракети, тривога* (по 4 реакції), *вибух, відстань, злість, несправедливість, пекло, розлука, розпач, Росія (росія, росія), стрес, сум* (по 3 реакції), *біда, вбивство, воля, гнів, жертви, ЗСУ, люди, напад, небезпека, окопи, паніка, свобода, справедливість, темрява, тривожність* (по 2 реакції);

2) прикметники / дієприкметники *болючий, несправедливий* (по 9 реакцій), *руйнівний* (8 реакцій), *безжалісний* (6 реакцій), *вбивчий, небезпечний, холодний* (по 5 реакцій), *безжальний, злий, кровопролитний, смертельний, смертоносний* (по 4 реакції), *відчайдушний, зруйнований, мужній, незламний, нелогічний, непотрібний, нестерпний, пекучий, суворий, сумний* (по 3 реакції), *байдужий, важкий, гучний, довгий, загарбницький, затягнутий, знищений, навісний, насильницький, неочікуваний, непередбачуваний, переможний, підступний, сильний, сміливий, страшенний, тривалий* (по 2 реакції);

3) дієслова *тікати* (14 реакцій), *захищати* (13 реакцій), *руйнувати* (12 реакцій), *втрачати* (11 реакцій), *допомагати* (9 реакцій), *боятися, плакати, стріляти* (по 8 реакцій), *вірити, воювати, перемагати* (по 7 реакцій), *знищувати, мститися, страждати* (по 6 реакцій), *бігти, підтримувати,*

співчувати, чекати (по 5 реакцій), *відстоювати, вмирати, донатити, захищатися, сумувати* (по 4 реакції), *боронити, волонтерити, катувати, кричати, нападати, нищити, переживати, розстрілювати, ховатися* (по 3 реакції), *адаптуватися, вибухати, вигравати, виживати, відбудовувати, відвойовувати, грабувати, гвалтувати, драгуватися, евакуювати, емігрувати, забирати, закінчувати, засмучуватися, злити, злитися, їхати, калічити, ламатися, летіти, надіятися, не довіряти, не розуміти, ненавидіти, нервуватися, оберігати, обстрілювати, погіршуватися, помирати, пропадати, розбивати, рятувати, слідкувати, спасатися, сподіватися, стресувати, тероризувати, турбувати, хвилюватися, хоронити, цінувати* (по 2 реакції).

Периферія концепту *війна*:

1) іменники *армія, атака, байдужість, байрактар, безлад, безсоння, бентежність, бомби, бранці, відповідальність, віра, вогонь, ворог, ганебність, геноцид, герой, голод, голос, депресія, допомога, жінка, злидні, злоба, історія, катастрофа, кацани, кінець, конфлікт, корабель, країна, крах, кулі, леопард, лютий, лютть, мир, міць, мопед, надія, насильство, наступ, незламність, непорозуміння, нещастя, нищення, новини, об'єднання, образа, окупація, передчуття, переживання, переляк, південь, пожежа, політика, помста, попіл, прапор, руйни, сила, смуток, співчуття, страата, схід, танк, трагедія, Україна, уніформа* (по 1 реакції);

2) прикметники / дієприкметники *агресивний, апатичний, безбарвний, безсердечний, безсонний, бойовий, болісний, брутальний, бурхливий, варварський, вбитий, вирішальний, військовий, вільний, воєнний, войовничий, ворожий, вразливий, втрачаючий, героїчний, гіркий, гнилий, гнітючий, голий, гострий, депресивний, дратівливий, егоїстичний, єднаючий, жадібний, жорсткий, загартований, заплутаний, зелений, зневірений, кризовий, лицемірний, лякаючий, масштабний, найгірший, нахабний, невідомий, негативний, незалежний, незрозумілий, нелюдський, нелюдяний, необережний, непокірний, нервовий, нескінченний, нечесний, нещасний, нищівний, обпалений, огидний, окупований, пекельний, переживаючий, переможений, повітряний, поганий, пожираний, поранений, потужний, пригнічений, прощальний, пустий, рідний, руйнуючий, самотній, складний, смердючий, справжній, спустошливий, стійкий, страхітливий, темний, терплячий, тривожний, тяжкий, убитий, фашистський, хаотичний, чорний, чуттєвий* (по 1 реакції);

3) дієслова *атакувати, битися, благати, бомбардувати, визволяти, відновлювати, відступати, відчувати, гніватися, горювати, домовлятися, жахати, жити, знущатися, любити, лякати, лякатися, мріяти, наступати, об'єднуватися, пам'ятати, перейматися, переселювати, покидати, працювати, продавати, протестувати, протистояти, сваритися, терпіти, тривати, тривожити, тривожитися, триматися, українізувати* (по 1 реакції).

Зафіксовано кілька неочікуваних (не вимагалися від інформантів) реакцій-словосполучень на слово-стимул «війна»: *вічний біль, крик душі, повітряна тривога, поле битви, сильний народ*.

Реченнєві реакції на словосполучення-стимул «війна в Україні»:

Геноцид українського етнокоду.

Високоінтелектуальна політична гра, в якій розмінна монета - людські життя

Перемога України близько

Війна - це несправедливе та жорстоке вторгнення на терени нашої країни

Війна в Україні - захист та повернення своїх територій

Війна — боротьба незламних за свободу.

Війна - це вбивство ні в чому невинних людей

Війна - повномасштабне вторгнення росії на територію України, а також активне ведення бойових дій в Україні, геноцид українців та спроби знищення нашої культури та історії.

Війна в Україні - це геноцид проти вільних та незалежних людей.

Геноцид українського народу.

Це загарбницькі амбіції однієї людини(хоча важко назвати його людиною), які поширились у суспільстві його країн

Це боротьба за правду, життя і свободу за всі часи пригнічення українського народу.

Війна, яку розпочала росія для захоплення територій незалежної держави, порушуючи всі закони ведення війни.

Це жахлива війна, яка триває вже майже 10 років і, нажаль, незрозуміло коли закінчиться

Боротьба за свободу і право на існування в незалежній державі

Війна у Україні це боротьба за спадщину минулого і майбутнього.

Війна в Україні - це боротьба за незалежність, якої прагнуть більшість народу.

Це рушій кардинальних змін, що змінить життя кількох поколінь, пробуджуючи все найкраще, що є в нашому народі.

Це протистояння вільних людей проти російської навали

Знищення української нації і міст росіянами.

Переломний момент в історії країни

Розтавлення всіх крапок на і.

Я мрію про Перемогу,та розпад расії

Захист територіальних та духовних цінностей українського народу

Війна в Україні - воєнний конфлікт між українськими збройними силами та рос. бойовиками, який порушує права людей та від якого страждають воєнні, мирне населення й біженці.

Війна в Україні - це страх людей, повне руйнування міст, селищ, домівок, пам'яток, горе, хаос, розруха, загиблі на фронті.

Війна - це жорстокі та агресивні дії, які спрямовані на вдоволення заниженої самооцінки агресора, аби на фоні нещасних людей з покаліченими долями здаватися могутнішим

Війна в Україні - це збройний конфлікт, який призводить до великої кількості жертв серед цивільного населення та військовослужбовців, руйнування міст та інфраструктури, економічної кризи та безладу.

Свідоме винищення українського народу, мови та культури.

Загарбницька, терористична атака, чергова спроба поневолення українського народу

Війна - боротьба за незалежність та відстоювання власних кордонів

Війна в Україні це трагедія для всього народу і величезні втрати для всіх і кожного.

Війна - це геноцид українців

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації на територію незалежної України з метою розширення територію країни.

Вторгнення росії на територію України, що розпочалося у 2014 році на Сході й перетворилося на повномасштабну війну в 2022 році.

Війна імперських амбіцій, яка увірвалась в сучасність.

це кровопролитна агресія російської влади проти Українського народу, яка несе за собою велику кількість жертв та втрат серед людей, сльози, біль, страх, зло

Це страшний період руйнування, знищення українського народу, українців як нації, під час якого українці вимушені страждати та водночас пристосовуватись до нових умов життя підтримуючи один одного

Загарбницька війна росії проти України згубила багато людських життів та зламала багато доль.

росія-дно

Війна - це величезна біда, яка прийшла коли не чекали.

Війна в Україні - це війна проти людства, геноцид української нації

Війна - це несправедливе загарбання території, знищення української культури

Це боротьба за Незалежність України

Війна в Україні - страшний тероризм над українцями без покарання.

Історія, яку неможливо забути і пробачити.

Війна в Україні може закінчитися, коли ми щиро покаємося за наші гріхи і більше ніколи їх не робитимемо.

Це відкритий воєнний напад росії на Україну, держава яка хоче зруйнувати нашу країну.

Це є непристойний, нікому непотрібний конфлікт

добре продуманий план, який має на меті зачистити територію, знищивши якнайбільше українців, тобто - справжній геноцид.

війна в Україні є безглуздою, тому що комусь не вистачає землі

Щось, що не можна явити в цивілізованому світі

Це багаторічна боротьба українців за право свого існування та право на свободу, мову й культуру.

Прояв □осією в 21-му столітті середньовічних імперських "замашок", насмішка над міжнародним правом, відвертий плювок на всю міжнародну спільноту та здоровий глузд

Війна в Україні - це боротьба за свободу

Україна бореться за свою незалежність та землю, адже нам не потрібні чужаки в країні.

росію треба спалити

Несправедлива, нищівна,

вторгнення на територію іншої країни

Війна в Україні - жахливий кровавий геноцид українського народу, який влаштувала російська федерація

Боротьба за незалежність у вільному світі з тоталітарною імперією.

Росія хоче побудувати та привласнити власну історію щавдяки історії України

Це боротьба цивілізованого світу проти терору, викликаного диктаторським режимом

Війна нікому не нужна

Дідусю не було чим зайнятися, і він вирішив трішки себе розважати

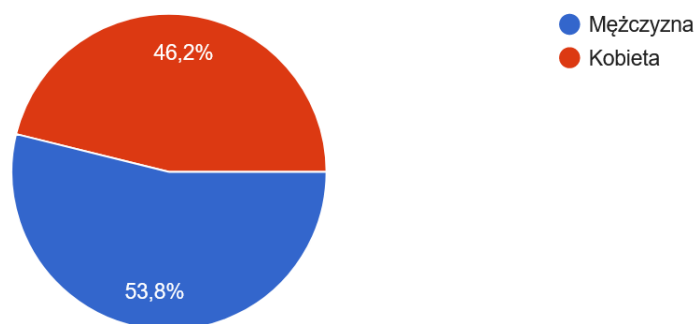
Свідоме вторгнення на чужу територію і диктування своєї влади із допомогою насильницьких, вбивчихдій

Вона прийшланеочікувано і забрало багатьох, але ми маємо продовжувати жити заради майбутнього нашої країни.

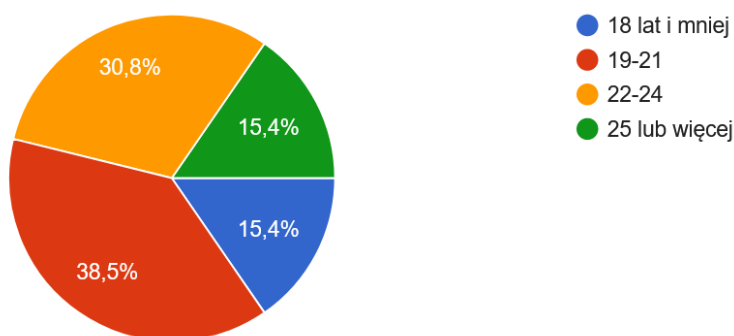
2.2. Структура концепту *війна* у мовній картині світу польських студентів.

I. Ключові соціальні параметри 2-ї групи інформантів:

1. Домінантною є чоловіча стать (питання 1 соцанкети):

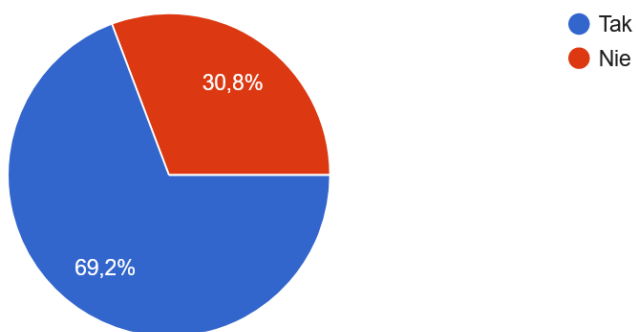
2. Домінантним є вік від 19 до 21 року (питання 2 соцанкети):

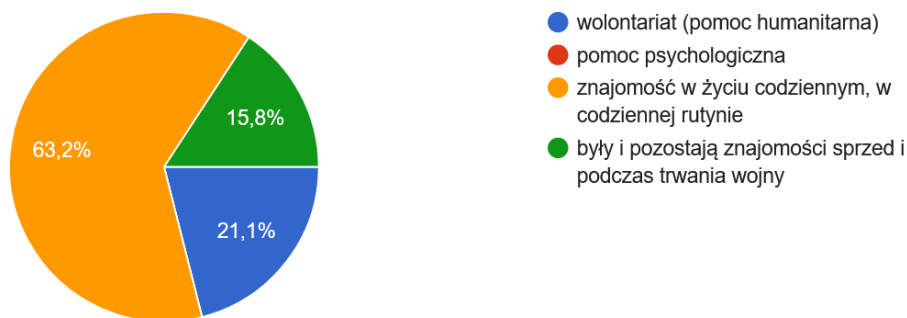
3. Рід діяльності (питання 3 соцанкети): здобувач вищої освіти Варшавського університету.

4. Національність (питання 4 соцанкети): поляк / полька.

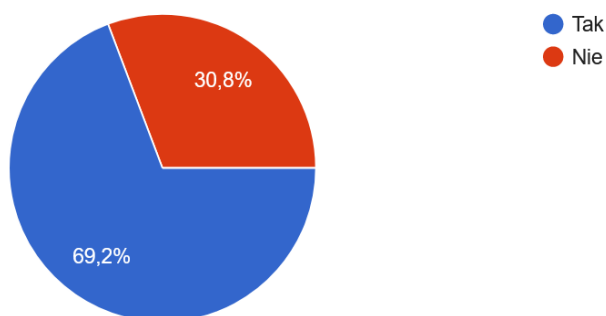
5. У більшості опитаних є досвід спілкування з біженцями / переселенцями (питання 6 соцанкети):

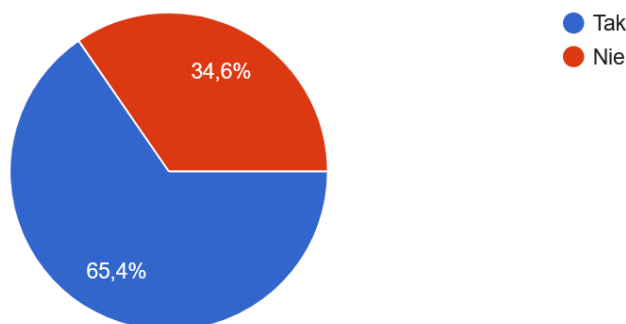
6. Домінантною причиною встановлення такого соціального контакту є знайомство в побуті, щоденній рутині (питання 7 соцанкети):

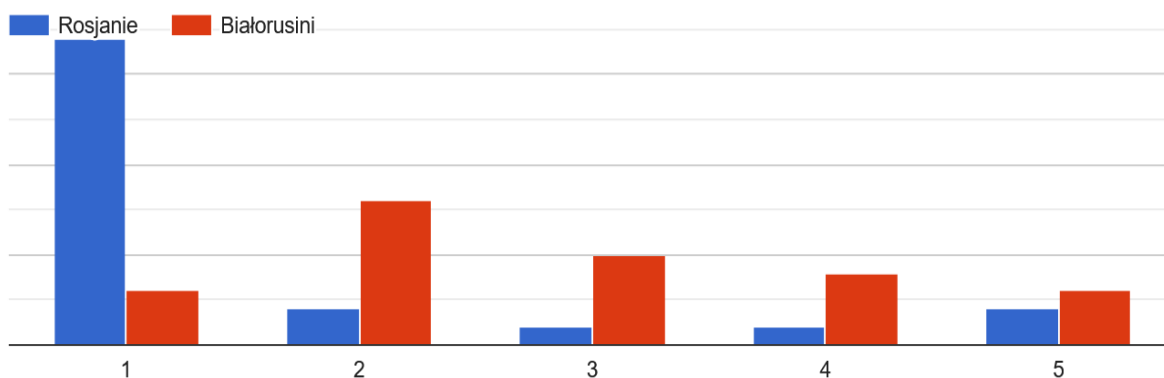
7. Більшість опитаних мають родичів, друзів, знайомих, постраждалих від війни (питання 9 соцанкети):

8. Більшість опитаних вважає, що Білорусь також воює проти України (питання 10 соцанкети):

9. Шкала ставлення до росіян і білорусів як безпосередніх учасників війни (де 1 – різко негативне, 5 – суто позитивне, 2-3-4 – щось середнє між різко негативним і суто позитивним) (питання 11 соцанкети):

II. Ключові психологічні параметри 2-ї групи інформантів:

Психоемоційне ставлення до постраждалих від війни (учасників, переселенців) формують такі почуття (питання 8 соцанкети):

- **основні:** *współczucie* / співчуття (16 реакцій), *smutek* / сум (8 реакцій);
- **другорядні:** *niepokój* / тривога, *strach* / страх (по 5 реакцій), *żal* / жаль (4 реакції), *ból* / біль, *cierpienie* / страждання (по 3 реакції), *bezradność* / безпорадність, *bezsilność* / безсилля, *lęk* / страх, *obawa* / побоювання, *rozpacz* / відчай, *szacunek* / повага, *wsparcie* / підтримка, *złość* / гнів, *zmartwienie* / занепокоєння, *zmieszanie* / розгубленість, *zrozumienie* / розуміння (по 2 реакції);
- **поодинокі:** *bezdomność* / безпритульність, *bieda* / бідність, *cierdarowizna* / страждання, *docenienie* / вдячність, *domy* / будинки, *empatia* / співпереживання, *głód* / голод, *gniew* / гнів, *ludzie* / люди, *łzy* / сльози, *nadzieja* / надія, *niebezpieczność* / небезпека, *niedowierzenie* / зневіра, *niepewność* / невпевненість, *ofiara* / жертва, *ofiary* / жертви, *okopy* / окопи, *oszołomienie* / збентеження, *placz* / плач, *pola* / поля, *ratunek* / допомога, *przerażenie* / жах, *przytulenie* / обійми, *rozgorczenie* / гіркота, *samotność* / самотність, *solidarność* / солідарність, *tolerancja* / толерантність, *tragedia* / трагедія, *troska* / турбота, *wiara* / віра, *wsie* / села, *zaciekawienie* / цікавість, *zainteresowanie* / інтерес, *zakłopotanie* / збентеження, *zaniępokojenie* / занепокоєння, *zaskoczenie* / здивування, *zatraskanie* / занепокоєння, *zimno* / холод, *zniszczenie* / знищення (по 1 реакції).

III. Ключові лінгвокогнітивні параметри 2-ї групи інформантів

(питання 5 і 17 соцанкети):

Ядро концепту *війна*:

- 1) іменники *śmierć* / смерть (9 реакцій), *ból* / біль, *walka* / боротьба, *zmieszanie* / розгубленість (по 5 реакцій);
- 2) прикметники *krwawa* / кривава (6 реакцій), *brutalna* / брутальна (4 реакції);
- 3) дієслова *uciekać* / втікати (6 реакцій), *walczyć* / битися (4 реакції).

Напівпериферія концепту *війна*:

- 1) іменники *cierpienie* / страждання, *krew* / кров, *strach* / страх (по 4 реакції), *konflikt* / конфлікт, *morderstwo* / вбивство, *okupacja* / окупація (по 3 реакції), *bomby* / бомби, *broń* / зброя, *głód* / голод, *krzywda* / шкода, *łzy* / сльози, *niepokój* / тривога, *samoloty* / літаки, *strata* / втрача, *ucieczka* / втеча (по 2 реакції);
- 2) прикметники *smutna* / сумна (3 реакції), *bezlitosna* / безжальна, *bezsensowna* / безглузда, *okrutna* / жорстока, *okrutny* / жорстокий, *przerażająca* / жахлива, *straszny* / страшний, *tragiczna* / трагічна, *wrażliwa* / чутлива, *zły* / злий (по 2 реакції);
- 3) дієслова *zabijać* / вбити, *zabijanie* / вбивати (по 3 реакції); *atakować* / нападати, *bać się* / боятися, *bić* / бити, *bronąć się* / захищати, *krzywdzić* / ранити, *niszczyć* / руйнувати, *strzelać* / стріляти (по 2 реакції).

Периферія концепту *війна*:

- 1) іменники *agresja* / агресія, *armia* / армія, *bezradność* / безпорадність, *bezsens* / безглуздість, *bezsilność* / безсилля, *bezwzględność* / нещадність, *bieda* /

bідність, błaganie / жебрацтво, bombardowanie / бомбардування, domy / будинки, dzieci / діти, katastrofa / катастрофа, kobiety / жінки, kryzys / криза, ludobójstwo / геноцид, ludzie / люди, marnotrawstwo / марнотрацтво, mężczyźni / чоловіки, miłość / любов, nienawiść / ненависть, nierówność / нерівність, niewola / рабство, niszczenie / знищення, ofiara / жертва, pieniądze / гроші, pistolety / зброя, płacz / плач, pogrom / погром, polityka / політика, problemy / проблеми, przymus / примус, rozłam / розкол, ruina / руїна, ruiny / руїни, śmierć / смерть, sprawiedliwość / справедливість, straty / втрати, stres / стрес, śmieć / сміх, urazy / образи, wiara / віра, współczucie / співчуття, wybuchami / вибухи, wybuchy / вибухи, wycie / зойки, zabójstwa / вбивства, zagłada / знищення, zakłopotanie / збентеження, zbroja / броня, ziemia / земля, zimno / холод, złość / злість, zrozumienie / розуміння, zwycięstwo / перемога, żołnierzy / солдати (по 1 реакції);

2) прикметники / дієприкметники *bezbronni / беззахисні, beznadziejny / безнадійний, bezsensowny / безглуздий, bolesny / болісний, chaotyczna / хаотична, ciężka / важка, demoralizująca / деморалізуюча, destrukcyjna / руйнівна, destrukcyjny / руйнівний, długa / довга, długi / довгий, duży / великий, głupi / дурний, krwawy / кривавий, martwy / мертвий, niepokojący / тривожний, niepotrzebna / марна, niepotrzebny / марний, nieszczęsna / жалюгідна, niszcząca / руйнівна, ohydna / огидна, okropny / жахливий, samotnieni / самотній, osieroceni / сирота, rozbawiony domy / бездомний, prymitywny / примітивний, przykra / противна, skrzywdzeni / болючий, spalony / спалений, stracony / втрачений, straszna / страшна, stresujący / напружений, ukraińsko-rosyjska / українсько-російська, współczesna / сучасна, zła / зла, zniewoleni / поневолений, zniszczony / знищений (по 1 реакції);*

3) дієслова *bombardować / бомбити, bronić / боронити, chroń / захищати, chronić / захищати, cierpieć / страждати, czekać / чекати, gardzić / зневажати, gnębi / гнобити, grabić / грабувати, kradzież / красти, kryć się / ховатися, krzyczenie / кричати, krzyk / кричати, martwić się / хвилюватися, milczeć / мовчати, mordowanie / вбивати, niszczenie / руйнувати, obudzić się / будити, okalecza / калічити, palenie / спалювати, płkanie / плакати, pomagać / допомагати, pomagać / допомагати, przejmować / піклуватися, przetrwać / вижити, ratuj / зберегти, rozczarować się / розчаруватися, smuć się / сумувати, spotykać się / зустрітися, tracić / втрачати, uciekać / втекти, umierać / померти, uważać / бути обережним, używać / використовувати, walczyć / боротися, wspierać / підтримувати, wygrywać / перемогти, zabiera / взяти, zabierać / забирати, zabija / убити, zniewalać / поневолити, zniewolić / поневолити, zwyciężać / завоювати (по 1 реакції).*

Реченнєві реакції на словосполучення-стимул «війна в Україні»:

- *Niesprawiedliwe zaatakowany kraj, który nie chce dać się podporządkować dyktaturze.* / Несправедливо атакована країна, яка не хоче підкорятися диктатурі.
- *Bezpodstawna agresja na państwo ukraińskie, porażka wizerunkowa Rosji na wiele lat.* / Безпідставна агресія проти української держави, іміджевий провал Росії на багато років.

- Konflikt zbrojny Rosji z Ukrainą. / Збройний конфлікт між Росією та Україною.
- Mordercze zachowania Rosjan w stosunku do bezbronnych i niczemu winnych ludzi mieszkających na Ukrainie. / Вбивча поведінка росіян щодо беззахисних і невинних людей, які проживають в Україні.
 - Niesłuszny, bezpodstawny atak. / Несправедливий, безпідставний напад.
 - Punkt zwrotny w historii. / Переломний момент в історії.
 - Bezlitosne mordowanie narodu ukraińskiego. / Нещадне вбивство українського народу.
- Wojna na Ukrainie to straszne wydarzenie, na które Ukraińcy nie zasłużyli. / Війна в Україні – це страшна подія, на яку українці не заслужили.
 - To bardzo przerażający okres. / Це дуже страшний час.
 - Wojna na Ukrainie jest tarczą dla Europy. / Війна в Україні – це щит для Європи.
- Inwazja Putina na Ukrainę w celu podporządkowania sobie kraju. / Вторгнення Путіна в Україну з метою підкорити країну.
 - Rosyjski neo imperializm. / Російський неоімперіалізм.
 - Wojna obronna przed agresorem który od 600 lat nieprzerwanie przejawiał agresję, wojny napastnicze, bestialstwo, brutalne mordy i którego mentalność i zacofanie nie zmieniło się mimo postępu cywilizacyjnego. / Оборонна війна проти агресора, який протягом 600 років безперервно виявляє агресію, загарбницькі війни, звірство, жорстокі вбивства і чия ментальність і відсталість не змінилися, незважаючи на прогрес цивілізації.
- Konflikt zbrojny toczący się na Ukrainie od 2014 roku między rządem ukraińskim a separatystami, którzy otrzymują wsparcie od Rosji. / Збройний конфлікт в Україні з 2014 року між українським урядом і сепаратистами, яких підтримує Росія.
 - Chcę żeby był już koniec tej wojny, Ukraina musi to wygrać. / Я хочу, щоб ця війна закінчилася, Україна має її виграти.
 - Rosja napadła na Ukrainę tak o. / Росія напала на Україну.
 - Cierpienie niewinnych ludzi. / Страждання невинних людей.
 - Haniebny i zbrodniczy militarny atak Federacji Rosyjskiej na suwerenny i niepodległy kraj jakim jest Ukraina. / Ганебний і злочинний військовий напад Російської Федерації на суверенну і незалежну державу, якою є Україна.
- Wojna o wpływy Rosji na wschodzie Europy, szczególnie Ukrainie. / Війна за вплив Росії у Східній Європі, особливо в Україні.
 - Brutalna przebudowa współczesnej Europy i oczyszczenie w ogniu. / Жорстока реконструкція сучасної Європи та очищення вогнем.
 - Napaść na wolny kraj. / Напад на вільну країну.
 - Bezpodstawny atak Rosji na Ukrainę. / Безпідставний напад Росії на Україну.
 - Bezpodstawna na inny kraj. / Невиправдана на іншу країну.
 - Atak Rosji na Ukrainę. / Напад Росії на Україну.
 - Kontynuacją starego rosyjskiego imperializmu który stara się podbić cudzie ziemie, zniszczyć tożsamość narodu i podporządkowanie historyczne. / Продовження

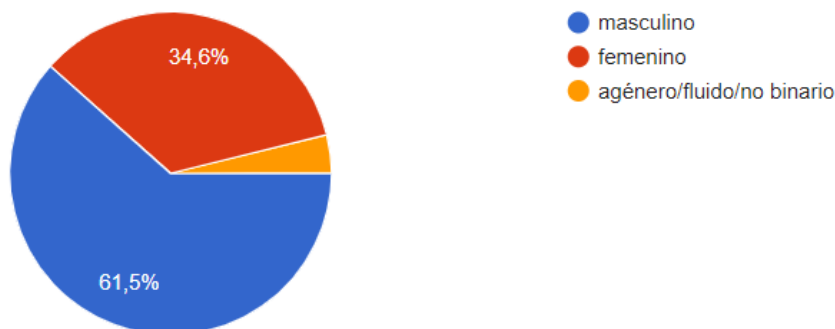
старого російського імперіалізму, який прагне завоювання чужих земель, знищення самобутності нації та історичного поневолення.

- Atak na niewinny kraj. / Напад на невинну країну.

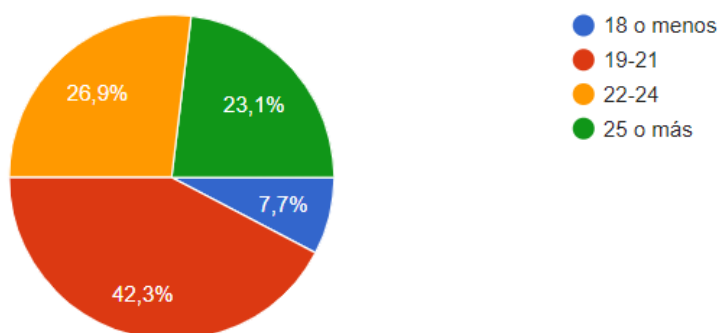
2.3. Структура концепту *війна* у мовній картині світу іспанських студентів.

I. Ключові соціальні параметри 3-ї групи інформантів:

1. Домінантною є чоловіча стать (питання 1 соцанкети):

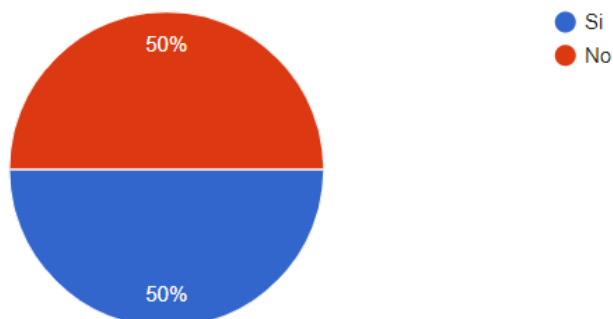
2. Домінантним є вік від 19 до 21 року (питання 2 соцанкети):

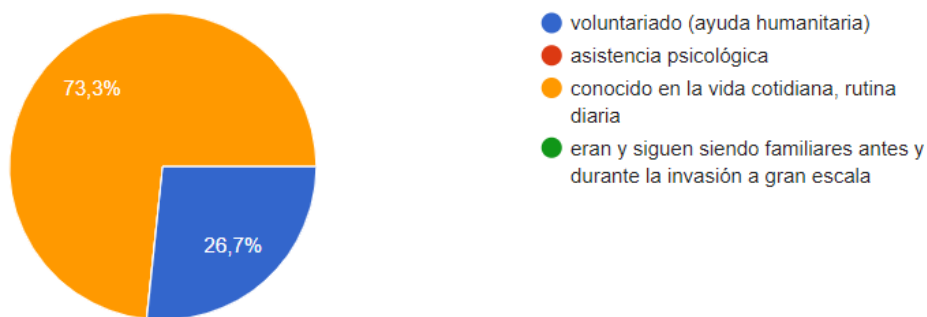
3. Рід діяльності (питання 3 соцанкети): здобувач вищої освіти Університету Кордови.

4. Національність (питання 4 соцанкети): іспанець / іспанка.

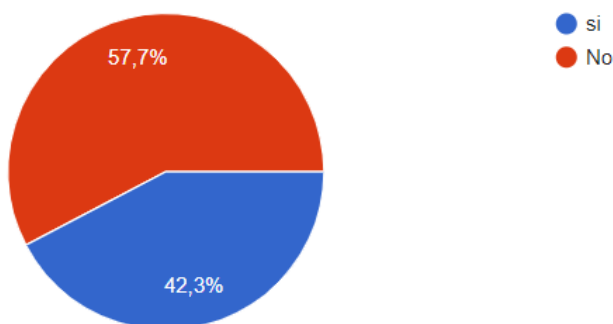
5. Досвід спілкування з біженцями / переселенцями є в половини опитаних (питання 6 соцанкети):

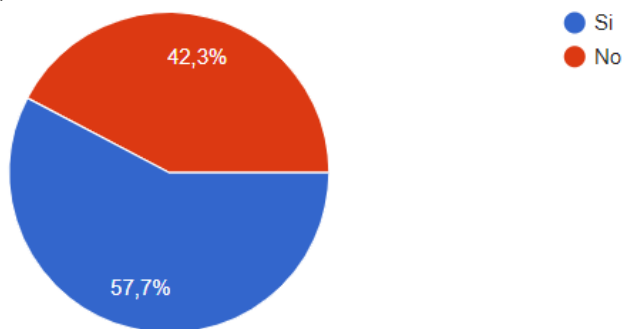
6. Домінантною причиною встановлення такого соціального контакту є знайомство в побуті, щоденній рутині (питання 7 соцанкети):

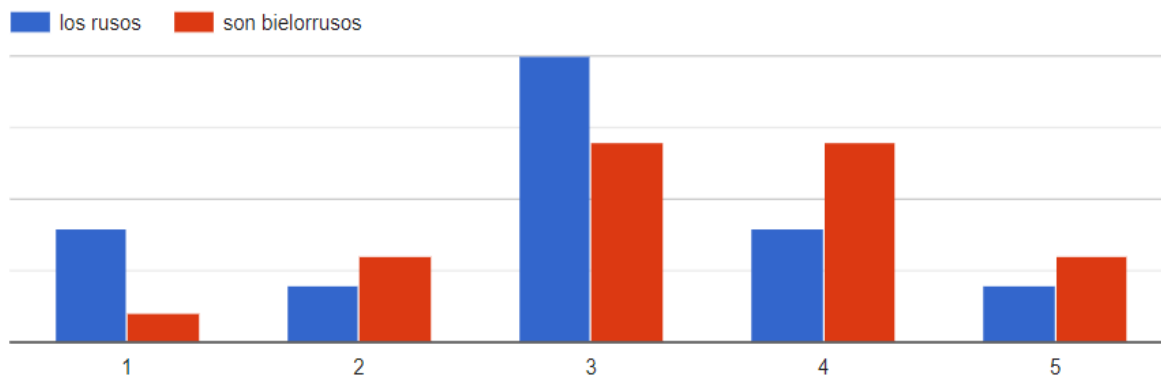
7. Більшість опитаних не має родичів, друзів, знайомих, постраждалих від війни (питання 9 соцанкети):

8. Більшість опитаних вважає, що Білорусь також воює проти України (питання 10 соцанкети):

9. Шкала ставлення до росіян і білорусів як безпосередніх учасників війни (де 1 – різко негативне, 5 – суто позитивне, 2-3-4 – щось середнє між різко негативним і суто позитивним) (питання 11 соцанкети):

II. Ключові психологічні параметри 3-ї групи інформантів:

Психоемоційне ставлення до постраждалих від війни (учасників, переселенців) формують такі почуття (питання 8 соцанкети):

- **основні:** *tristeza* / печаль (7 реакцій), *miedo* / страх (6 реакцій), *dolor* / біль (5 реакцій), *compasión* / співчуття (5 реакцій);

- **другорядні:** *enfado* / гнів, *pena* / горе (по 4 реакції), *compasión* / жаль, *tristeza* / смуток, *valor* / мужність, *preocupación* / тривога, *empatía* / співпереживання (по 3 реакції), *sufrimiento* / страждання, *solidão* / солідарність, *asco* / відраза (по 2 реакції);

- **поодинокі:** *impotencia* / безсилля, *angustia* / туга, *fuerza* / сила, *compromiso* / відданість, *voluntad* / воля, *cariño* / прихильність, *esperanza* / надія, *valentía* / хоробрість, *humanidad* / людяність, *ejemplo* / приклад, *rabia* / лют, *desesperación* / відчай, *empatía* / емпатія, *Injusticia* / несправедливість, *preocupación* / хвилювання, *pensamiento* / думка, *trabajo* / робота, *destrucción* / руйнування, *muerte* / смерть, *violación* / згвалтування, *expulsión* / вигнання, *masacre* / різанина, *orgullo* / гордість, *debilidad* / слабкість, *deserción* / розчарування, *ayuda* / допомога, *odio* / ненависть, *Europa* / Європа, *depresión* / депресія, *indignación* / обурення, *perda* / втрата (по 1 реакції).

III. Ключові лінгвокогнітивні параметри 3-ї групи інформантів (питання 5 і 17 соцанкети):

Ядро концепту *війна*: іменники *muerte* / смерть (13 реакцій), *sufrimiento* / страждання (5 реакцій).

Напівпериферія концепту *війна*:

1) іменники *arma* / зброя, *destrozos* / руйнування, *dolor* / біль (по 4 реакції), *horror* / жах, *injusticia* / несправедливість, *odio* / ненависть, *viveza* / жорстокість (по 3 реакції), *tristeza* / смуток, *zolitica* / політика, *refugiados* / біженці, *hambre* / голод, *robreza* / бідність, *poder* / влада, *familia* / родина, *sangre* / кров (по 2 реакції);

2) прикметники *dolorosa* / болісний, *sangrienta* / кривавий, *injusta* / несправедливий, *innecesaria* / непотрібний (по 2 реакції);

3) дієслова *matar* / вбити (3 реакції), *luchar* / битися, *sobrevivir* / вижити, *combatir* / боротися, *destruir* / знищити (по 2 реакції).

Периферія концепту *війна*:

1) іменники *batalla* / битва, *combate* / бій, *fuego* / вогонь, *pistola* / пістолет, *traumas* / травми, *pacto* / договір, *rusia* / росія, *Ucrania* / Україна, *impotencia* / безсилля, *propaganda* / пропаганда, *desinformación* / дезінформація, *pena* / горе, *clasismo* / класовість, *crimen* / злочин, *vergüenza* / ганьба, *caos* / хаос, *engaño* / обман, *pérdida* / втрата, *tudar* / переїзд, *miseria* / нещастя, *barbaridades* / звірства, *terrosista* / тероризм, *indiferencia* / байдужість, *robreza* / злидні, *lucha* / боротьба, *desesperanza* / безнадія, *violación* / згвалтування, *expulsión* / вигнання, *masacre* / різанина, *militar* / військові, *bandera* / прапор, *pueblo* / люди, *devastación* / спустошення, *miedo* / страх, *crisis* / криза, *catástrofe* / катастрофа, *soldados* / солдати, *tanques* / танки, *tristeza* / печаль, *poder* / сила, *frialdad* / холод, *fortuna* / удача, *ira* / гнів (по 1 реакції);

2) прикметники / дієприкметники *fuerte* / *сильний*, *triste* / *сумний*, *absurda* / *абсурдний*, *innecesaria* / *непотрібний*, *dolorosa* / *болючий*, *planeada* / *запланований*, *inhumana* / *нелюдський*, *malos* / *підлий*, *irracional* / *іраціональний*, *agresivos* / *агресивний*, *estúpidos* / *дурний*, *molesto* / *драмівливий*, *violento* / *жорстокий*, *moribundo* / *вмираючий*, *caótico* / *хаотичний*, *excesivo* / *надмірний*, *terrible* / *жахливий*, *mortal* / *смертельний*, *inocentes* / *невинний* (по 1 реакції);

3) дієслова *combatir* / *боятися*, *pelear* / *воювати*, *discutir* / *сперечатися*, *pegar* / *бити*, *disparar* / *стріляти*, *refugiarse* / *укритися*, *colapsarse* / *знесилитися*, *someter* / *підкорити*, *imponer* / *нав'язувати*, *ganar* / *перемогати*, *llorar* / *плакати*, *ayudar* / *допомагати* (по 1 реакції).

Зафіксований ряд неочікуваних (не вимагалися від інформантів) реакцій-словосполучень на слово-стимул «війна»: *crímenes de guerra* / *військові злочини*; *intervencionistas extranjería* / *іноземні інтервенції*; *miedo de Rusia* / *страх перед Росією*; *Acuerdos de Minsk* / *Мінські угоди*; *geopolítica que mueve el mundo* / *геополітика, яка рухає світом*; *intereses de los dos bloques aún existentes (como Occidente y el nuevo Oriente, donde incluyo países de la antigua СССР)* / *інтереси двох блоків, які все ще існують (такі як Захід і новий Схід, куди я включаю країни старої СССР)*; *mala gestión política de la energía* / *політичне неправильне управління енергією*; *acercamiento de las líneas de la OTAN a Rusia, a pesar del acuerdo de Gorbachev de "ni un paso más"* / *наближення ліній НАТО до Росії, незважаючи на згоду Горбачова «ні кроку більше»*; *preservar la democracia en Ucrania* / *збереження демократії в Україні*; *Víctimas Política Militar* / *жертви військової політики*; *interés político* / *політичний інтерес*; *interés económico* / *економічний інтерес*.

Реченнєві реакції на словосполучення-стимул «війна в Україні»:

- Guerra innecesaria con muchas víctimas. / Непотрібна війна з багатьма жертвами.

- Hay que apoyar a la población de ambos bandos puesto que una vez más, la guerra es entre los altos cargos y no del pueblo que es el que sufre la guerra y sus consecuencias. / Необхідність підтримувати населення обох сторін, оскільки знову ж таки, війна йде між високими посадами, а не людьми, які страждають від війни та її наслідків.

- Conflicto complejo entre Ucrania y Rusia que implica política pero también poblaciones. / Складний конфлікт між Україною та Росією, який зачіпає політику, а також населення.

- Algo muy mal y no necesitamos eso. / Щось не те, і нам це не потрібно.

- Guerra innecesaria provocada por los intereses espurios de la OTAN, por la actitud imperialista rusa y por la falta de dominio energético de Europa sobre sí mismos. A su vez, consecuencia del Euromaidan de 2014. / Непотрібна війна, викликана фальшивими інтересами НАТО, російським імперіалістичним ставленням і відсутністю в Європі енергетичного контролю над собою. У свою чергу, наслідок Євромайдану 2014 року.

- La guerra de Ucrania es una injusticia que no tiene que ocurrir en pleno 2023. / Війна в Україні – це несправедливість, яка не обов'язково має статися в середині 2023 року.

- Estados unidos vs Rusia + China. Donde el tablero de ajedrez es Europa. / Сполучені Штати проти Росії + Китай. Де шахівниця – Європа.

- La guerra en Ucrania es una situación que me da mucha lástima porque pienso que, actualmente, vivir una guerra es dar pasos hacia atrás. / Війна в Україні – це ситуація, про яку я дуже шкодую, тому що я вважаю, що зараз пережити війну – це кроки назад.

- Un ataque no provocado de una nación soberante, hecho por Rusia para los juegos sociopolíticos y para ganar más territorio. / Неспровокований напад на суверенну державу, здійснений Росією для соціально-політичних ігор і завоювання більшої території.

- Se trata de un conflicto muy a tener en cuenta a nivel mundial, donde las fuerzas y territorios donde Rusia opera oprimen y ejercen presión sobre Ucrania. / Це конфлікт, який слід враховувати в усьому світі, де сили і території, де діє Росія, яка пригнічує і тисне на Україну.

- Es una injusticia. / Це несправедливість.

- Los más perjudicados de la guerra siempre son los trabajadores ucranianos, mientras tanto los oligarcas disfrutan de los beneficios de esta. / Найбільше від війни завжди страждають українські заробітчани, тим часом як олігархи користуються нею.

- Invasión ilegal. / Незаконне вторгнення.

- Pérdida de vidas innecesarias, por un loco que perdió la cabeza...y lo único que está demostrando es que no siempre el que más tiene es el más fuerte. / Непотрібні втрати життів божевільним, який втратив розум... і єдине, що видно, це те, що той, хто має найбільше, не завжди найсильніший.

- Una guerra innecesaria y que con el dialogo se podría haber tratado. / Непотрібна війна, яку можна було вирішити шляхом діалогу.

- Una guerra muy injusta en donde todos creen ser los buenos de la película. / Дуже несправедлива війна, де всі вірять, що вони хороші хлопці у фільмі.

- Guerra entre pueblos en favor de intereses de gente que no va al frente. / Війна між народами за інтереси людей, які не йдуть на фронт.

- Se trata de un proceso terrible en el que la sociedad ucraniana ya ha muerto, sigue muriendo y, por desgracia, seguirá muriendo. / Це страшний процес, в якому українське суспільство вже вмирало, вмирає і, на жаль, вмиратиме.

- Agujero negro cavado por los poderosos. / Чорна діра, викопана могутніми.

- Un hombre cansado de vivir y querer ganar matando. / Людина, яка втомилася жити і бажає перемагати вбивствами.

- Es un conflicto complicado pero que causa mucho dolor. / Це складний конфлікт, який завдає багато болю.

- Una guerra política que los que más sufren son los civiles de ambos bandos. / Політична війна, від якої найбільше страждають цивільні з обох сторін.

• Tentativa Rusa em enganar o povo por mais alguns anos para o próprio benefício do Kremlin. / Росія намагається обдурити народ більше кількох років заради власної вигоди Кремля.

2.4. Модель якісного інформаційного наповнення концепту *війна*.

За свідченням усіх опитаних респондентів, інформацію про війну в Україні вони дізнаються з 2 основних джерел: соціальних мереж та інтернету. Цікаво, що студенти всіх 3 країн вважають отримувану інформацію неправдивою на 20%, що їх в перспективі хотілося б максимально знизити (як опитуваним, так і авторам роботи).

У якості платформи, на якій молодь хотіла б отримувати правдиву інформацію про війну, студенти-українці обрали Telegram (94% опитаних), студенти-поляки – Instagram і Facebook (55%), студенти-іспанці – Instagram (70%).

Тип бажаної інформації про війну: критичний огляд поточних соціально-політичних новин, особисті історії про досвід життя у період війни, пости про волонтерську діяльність (усі три групи інформантів обрали саме ці жанри публіцистики).

Отже, вважаємо доцільним створення щонайменше для наших трьох груп респондентів відповідної інформаційно-просвітницької сторінки, яка зможе презентувати відомості про війну в Україні. Її контент включатиме такі основні компоненти:

1) назва: «Війна в Україні моїми очима»;

2) потенційні підписники: студентська молодь щонайменше трьох країн (Україна, Польща, Іспанія) філологічних спеціальностей;

3) характер створюваних дописів: критичний огляд поточних соціально-політичних новин, особисті історії про досвід життя у період війни, пости про волонтерську діяльність (будуть створюватися, відповідно, трьома робочими групами студентів чотирма мовами – українською, польською, іспанською, англійською);

4) платформи для розміщення інформації: Telegram, Instagram і Facebook;

5) соціальна сфера інформаційного охоплення створюваним контентом: студенти вищих навчальних закладів філологічного профілю (як ті, хто здатен кваліфіковано, швидко і якісно змінювати в майбутньому існуючий інфопростір).

Висновки. Було здійснено соціолінгвістичний експеримент «Війна в Україні очима українського / польського / іспанського студента» з 3-ма групами респондентів: українці (30 опитаних), поляки (29 опитаних), іспанці (26 опитаних). Контакт з іноземними респондентами був встановлений безпосередньо, оскільки обидві авторки дослідження наразі є учасницями академічної мобільності в Польщі та Іспанії (навчаючись паралельно в Україні).

Універсальними кваліфікаційними ознаками концепту *війна* у мовній картині світу українських, польських та іспанських студентів є: *смерть* / *śmierć* / *muerte* як ядерний компонент; однаково продуктивна репрезентація за допомогою іменників, прикметників, дієслів, речень; чітко сформоване особисте сприйняття (+свідомо оцінне дефініювання) війни як катастрофічного й динамічного

соціально-політичного явища, що може об'єктивуватися за допомогою завершеного висловлення. Щодо відмінних ознак: значущим для українських і польських студентів є момент спільного відчуття болю війни (фізичного, психічного, емоційного) і водночас жаги активної боротьби проти агресора, у той час як іспанці переживають факт війни в Україні більш відсторонено, дещо пасивно, однак і більш об'єктивно, глобально (усвідомлюючи факт страждань невинних і виступаючи проти нього). Це пояснюємо не тільки безпосередньою близькістю українців і поляків – територіальною, політичною, історичною, соціальною – і віддаленістю іспанців від України та війни в ній, а й приналежністю досліджуваних національно-мовних картин світу до зовсім різних етномовних груп – слов'янської (українська та польська) та романської (іспанська).

Моделлю якісного інформаційного наповнення концепту *війна*, яка водночас може стати засобом і соціального об'єднання студентства різних країн з метою подолання кризи війни в Україні, вважаємо 3-компонентну інформаційно-просвітницьку інтернет-сторінку в Telegram+Instagram+Facebook, яка презентуватиме правдиві відомості про війну в Україні під ніком «Війна в Україні моїми очима». Робоча група для створення необхідного контенту (критичний огляд поточних соціально-політичних новин, особисті історії про досвід життя у період війни, пости про волонтерську діяльність) – студенти вищих навчальних закладів філологічного профілю (ті, хто здатен професійно створювати й коригувати в майбутньому чистий і чесний, інноваційний інфопростір).

Література

1. Краснобаєва-Чорна, Ж. *Сучасна концептологія: концепт життя в українській фраземіці*. Донецьк, 2009. 201 с.
[Krasnobaieva-Chorna, Zh. (2009). *Suchasna kontseptolohiia: kontsept zhyttia v ukrainskii frazemitsi* [Modern conceptology: the concept of life in Ukrainian phraseology]. Donetsk. 201. (In Ukr.)]
2. Жайворонок, В.В. *Українська етнолінгвістика*. Київ, 2007. 262 с.
[Zhaivoronok, V.V. (2007). *Ukrainska etnolinhvistyka* [Ukrainian ethnolinguistics]. Kyiv. 262 (In Ukr.)]
3. Масенко, Л.Т. *Нариси з соціолінгвістики*. Київ, 2010. 244 с.
[Masenko, L.T. (2010). *Narysy z sotsiolinhvistyky* [Essays on sociolinguistics]. Kyiv. 244 (In Ukr.)]
4. Олексюк, О.М., Василькова, Н.І. *Соціолінгвістика та основи мовної політики*. Миколаїв, 2014. 264 с.
[Oleksiuk, O.M., Vasytkova, N.I. (2014). *Sotsiolinhvistyka ta osnovy movnoi polityky* [Sociolinguistics and the basics of language policy]. Mykolaiv. 264 (In Ukr.)]
5. Пліс, В.П. Типологія концептів у сучасній когнітивній лінгвістиці. *Закарпатські філологічні студії*. 2019. Вип. 9. Т. 1. С. 115–119.
[Plis, V.P. (2019). Typolohiia kontseptiv u suchasni kohnityvni linhvistytsi [Typology of concepts in modern cognitive linguistics]. In : Zakarpatski filolohichni studii [Transcarpathian philological studies]. Vyr. 9. T. 1., 115–119 (In Ukr.)]
6. Соколова, С.О. Актуальні проблеми сучасної української соціолінгвістики. *Українська мова*. 2019. №1. С. 36–44.

- [Sokolova, S.O. (2019). Aktualni problemy suchasnoi ukrainiskoi sotsiolinhvistyky [Actual problems of modern Ukrainian sociolinguistics]. *Ukrainska mova [Ukrainian language]*. (1), 36–44 (In Ukr.).]
7. Ставицька, Л.О. Соціолінгвістичні дослідження в Інституті української мови. *Соціолінгвістичні студії*. 2010. С. 10–17.
[Stavytska, L.O. (2010). Sotsiolinhvistychni doslidzhennia v Instytuti ukrainiskoi movy [Sociolinguistic research at the Institute of the Ukrainian Language]. *Sotsiolinhvistychni studii [Sociolinguistic studies]*. 10–17 (In Ukr.).]
 8. Шумарова, Н.П. Соціолінгвістика. Київ, 2015. 157 с.
[Shumarova, N.P. (2015). Sotsiolinhvistyka [Sociolinguistics]. Kyiv. 157 (In Ukr.).]
 9. Mesthrie, R. (2011). *The Cambridge Handbook of Sociolinguistics*. Cambridge, 336.
 10. Meyerhoff, M. (2011). *Introducing Sociolinguistics*. London & New York, 352.
 11. Miroy, L., Gordon, M. (2008). *Sociolinguistics: Method and Interpretation*. New York, 280.

THE CONCEPT OF WAR IN THE LINGUISTIC WORLDVIEW OF UKRAINIAN, POLISH AND SPANISH STUDENTS: A SOCIOLINGUISTIC EXPERIMENT

Iryna Harbera

Department of General and Applied Linguistics and Slavic Philology, Vasyl' Stus Donetsk National University, Ukraine.

Ivanna Nepyivoda

Department of General and Applied Linguistics and Slavic Philology, Vasyl' Stus Donetsk National University, Ukraine.

Olha Pyndyk

Department of General and Applied Linguistics and Slavic Philology, Vasyl' Stus Donetsk National University, Ukraine.

Abstract

Background: Today, the issue of perception and communicative representation of the concept of *war* in the linguistic worldview of young people, in particular students of prestigious higher education institutions of different countries, who in the future are able to provide real assistance in the post-war reconstruction of Ukraine, is relevant. The study of this concept in the linguistic worldview of Ukrainian, Polish and Spanish students makes it possible to assess the specifics of the vision and perception of such a global social problem as war by the social strata of society selected for the sociolinguistic experiment.

Purpose: To realise the research goal, the following tasks have been identified: 1) to carry out a sociolinguistic experiment “The War in Ukraine through the Eyes of a Ukrainian / Polish / Spanish Student”; 2) on the basis of the results obtained, to establish the qualification features and peculiarities of the structure of the concept *war* in the linguistic worldview of Ukrainian, Polish and Spanish students; 3) to identify the universal features of the studied concept and the distinctive ones inherent in each of the national linguistic worldviews; 4) to propose a model of qualitative information content of the analysed concept, which can also become a means of social objectification.

Results: The article presents a comparative analysis of the structure of the concept of *war* in the linguistic worldview of Ukrainian, Polish and Spanish students of three higher education institutions: Vasyl' Stus Donetsk National University (Ukraine), University of Warsaw (Poland), University of Cordoba (Spain); the article considers common, universal features of the studied concept and distinctive ones inherent in each of the national linguistic worldviews; the author's methodology of sociolinguistic experiment as a means of describing the concept of *war* through the eyes of modern students from different countries is proposed.

Discussion: The article presents theoretical information on the study of the concept of *war* and describes the methodology of the sociolinguistic experiment. The results of the experiment are described and the structure of the *war* concept in the linguistic worldview of Ukrainian, Polish and

Spanish students is analysed. A model of qualitative information content of the analysed concept is proposed.

Keywords: concept of *war*, linguistic worldview, Ukrainian student, Polish student, Spanish student.

Vitae

Iryna Harbera is Ph.D. in Philology, Assistant Professor of the Department of General and Applied Linguistics and Slavic Philology, Vasyl' Stus Donetsk National University, Ukraine. Her areas of research interests include linguistic conflictology, linguoculturology, psycholinguistics.

Correspondence: iryna.harbera@gmail.com

Ivanna Nepyivoda is Master's degree student of the educational and professional programme "Applied Linguistics", Vasyl' Stus Donetsk National University, Ukraine. Her areas of research interests include linguistic conflictology, linguoculturology, psycholinguistics.

Correspondence: nepyivoda.i@donnu.edu.ua

Olha Pyndyk is Master's degree student of the educational and professional programme "Applied Linguistics", Vasyl' Stus Donetsk National University, Ukraine. Her areas of research interests include linguistic conflictology, linguoculturology, psycholinguistics.

Correspondence: pyndyk.o@donnu.edu.ua

Надійшла до редакції 21 вересня 2024 року
Рекомендована до друку 20 жовтня 2024 року